

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.003.01.2016
K/16/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli K/16/003 — Wykonanie wniosków pokontrolnych z kontroli P/14/005 – Prawdliwość i skuteczność realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego podatków lokalnych oraz dochodów z majątku.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.

Kontroler Andrzej Liwo, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 99034 z dnia 4 lutego 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Urząd Miasta i Gminy w Nowej Dębie, 39-460 Nowa Dęba ul. Rzeszowska 3, zwany dalej Urzędem.

kierownik jednostki kontrolowanej Burmistrzem Miasta i Gminy Nowa Dęba od 22 listopada 2010 r. jest Pan Wiesław Ordon.

(dowód: akta kontroli str. 3-11)

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia¹ pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność organów Gminy Nowa Dęba w zakresie realizacji wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 26 września 2014 r. z kontroli P/14/005 „Prawdliwość i skuteczność realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego podatków lokalnych oraz dochodów z majątku” w latach 2012-2014 (I półrocze).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie zrealizowania wniosku dotyczącego przekazywania uchwał Rady Miejskiej w Nowej Dębie do Wojewody Podkarpackiego. W kontrolowanym okresie wszystkie uchwały Rady Miejskiej zostały przekazane zgodnie z dyspozycją art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym² do Wojewody Podkarpackiego.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji wniosku dotyczącego rzetelnej weryfikacji deklaracji i załączników na podatek od środków transportowych, w oparciu o dokumenty źródłowe pozwalające na potwierdzenie prawidłowości danych zawartych w składanych przez podatników dokumentach. Stwierdzono, iż na 68 deklaracji DT-1 i załączników DT-1/A w 7 przypadkach wystąpiły braki wymaganych wpisów w pozycjach dotyczących danych szczegółowych środków transportowych takich jak: numer identyfikacyjny VIN, rok produkcji, data pierwszej rejestracji na terytorium RP, data nabycia pojazdu, określenie rodzaju środka transportowego.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywną, pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywną.

² Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie podejmowania czynności zmierzających do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w przypadkach zaległości podatkowych. Za nierzetelne działanie, zdaniem NIK należy uznać ujawnioną w badanej próbie 20 spraw, opieszałość Urzędu w wystawianiu upomnień i tytułów wykonawczych do podatników zalegających z zapłatą należnych Miastu i Gminie Nowa Dęba podatków. Okres od powstania zaległości do dnia wystawienia upomnienia wynosił od 37 do 59 dni. Tytuły wykonawcze wystawiane były po upływie terminu wyznaczonego w upomnieniu (7 dni od dnia doręczenia upomnienia), pomiędzy 29 a 49 dniem.

II. Opis ustalonego stanu faktycznego

W wyniku dokonanych podczas kontroli P/14/005 ustaleń kontrolnych, NIK wystąpiła do Urzędu z trzema wnioskami to jest o:

1. przekazywanie uchwał Rady Miejskiej w Nowej Dębie do Wojewody Podkarpackiego zgodnie z dyspozycją art. 90 ustawy o samorządzie gminnym,
2. rzetelne weryfikowanie deklaracji i załączników na podatek od środków transportowych, w oparciu o dokumenty źródłowe pozwalające na potwierdzenie prawidłowości danych zawartych w składanych przez podatników dokumentach,
3. niezwłoczne podejmowanie czynności zmierzających do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, wynikającego z art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

(dowód: akta kontroli str. 12-34)

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Burmistrz za pismem OR.1710.3.2014 z dnia 17 października 2014 r. poinformował o wykorzystaniu uwag i wykonaniu wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach w celu ich realizacji. Według informacji zawartych w powołanym powyżej piśmie, wnioski zawarte w wystąpieniu pokontrolnym zostały zrealizowane.

(dowód: akta kontroli str. 35)

1. Przekazywanie uchwał Rady Miejskiej w Nowej Dębie do Wojewody Podkarpackiego, zgodnie z dyspozycją art. 90 ustawy o samorządzie gminnym.

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie to jest od 17 października 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. Rada Miejska w Nowej Dębie podjęła łącznie 160 uchwał z czego 33 w 2014 r. i 127 w 2015 r. Analiza dokumentacji źródłowej wykazała, iż wszystkie uchwały zostały terminowo przekazane do Wojewody Podkarpackiego w Rzeszowie. Uchwały, które były objęte zakresem nadzoru Regionalnej Izby Obrachunkowej, przekazane zostały do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie Zespół w Tarnobrzegu.

(dowód: akta kontroli str. 36-55, 56-71)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości. Najwyższa Izba Kontroli stwierdza pełne

zrealizowanie przez kontrolowaną jednostkę powyższego wniosku zawartego w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 26 września 2014 r. w ww. zakresie.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

2. Weryfikacja deklaracji i załączników na podatek od środków transportu.

Opis stanu
faktycznego

W roku 2015 do Urzędu złożonych zostało łącznie 68 deklaracji na podatek od środków transportowych z czego 53 były to deklaracje od osób fizycznych, zaś 15 od osób prawnych. Analiza danych ujętych w deklaracjach i załącznikach DT-1, DT-1/A oraz danych zawartych w comiesięcznie przekazywanych przez Starostę Tarnobrzeskiego „informacjach podatkowych dla miasta w gminie Nowa Dęba” wykazała, iż dane zawarte w ww. deklaracjach były tożsame z dokumentami źródłowymi.

(dowód: akta kontroli str. 72-77, 78-104, 105-133)

Jak wyjaśniła Pani Teresa Stępień, podinspektor ds. podatków od środków transportowych i podatku VAT „od 1 stycznia 2015 r. Gmina posiada aktualną bazę podatkową pozwalającą na określenie liczby pojazdów podlegających opodatkowaniu – system RADIX POST w którym prowadzona jest ewidencja podatników podatku od środków transportowych, naliczanie podatków dla właścicieli pojazdów, naliczanie skutków obniżenia stawek podatkowych. Aktualizacja podatników podatku od środków transportowych oraz pojazdów podlegających opodatkowaniu dokonywana jest na podstawie deklaracji na podatek od środków transportowych DT-1 oraz informacji ze Starostwa Powiatowego w Tarnobrzegu. Deklaracje DT-1 są weryfikowane pod względem formalnym i rachunkowym. Zgodność danych sprawdzana jest na podstawie umów zakupu-sprzedaży lub faktury nabycia/zbycia oraz informacji ze Starostwa Powiatowego w Tarnobrzegu”.

(dowód: akta kontroli str. 134)

Badanie 58 deklaracji i załączników DT-1 i DT-1/A wykazało, iż w 12 przypadkach tj. 20,7% deklaracji zostało złożonych po terminie (wyznaczony termin do 15 lutego roku podatkowego).

(dowód: akta kontroli str. 135)

Skarbnik Gminy Pani Alicja Furgał wyjaśniła, iż „w odniesieniu do terminowości składania deklaracji na podatek od [...] środków transportowych podatnicy na koniec każdego roku podatkowego otrzymują informację o terminach, wzorach druków oraz o zmianach stawek podatkowych jakie będą obowiązywać w następnym roku podatkowym. Ponadto w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu umieszczane są druki deklaracji podatkowych oraz stawki obowiązujące na kolejny rok podatkowy. W sytuacji, gdy podatnik nie złożył terminowo deklaracji jest wzywany do złożenia oraz poucany o konsekwencjach nieterminowego składania deklaracji. W odniesieniu do podatku od środków transportowych wystawiono 19 wezwań na podstawie art. 274 a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych do złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych. Wezwania zawierały pouczenie o obowiązku złożenia deklaracji oraz pouczenie o odpowiedzialności karnej skarbowej (art. 54 kks). Odnośnie deklaracji OF.50.2015 – została złożona 21.07.2015 r. (data doręczenia 20.07.2015 r.). Podatnik uregulował należny podatek na rok 2015 w całości w dniu 8.01.2015 r. Odnośnie deklaracji OF.51.2015 –

deklaracja została złożona 21.07.2015 r. (data wpływu 23.07.2015 r.) po wezwaniu z dnia 8.06.2015 r. (data doręczenia 8.06.2015 r.). Podatnik uregulował należny podatek wraz z odsetkami w dniu 3.12.2015 r. Na podatników, którzy złożyli deklaracje po terminie płatności nie nakładano kar porządkowych w związku z tym, iż na wezwanie organu podatkowego podatnicy złożyli deklaracje, podatnik zareagował. Mając na uwadze powyższe organ podatkowy odstąpił od wystawienia zawiadomienia Urzędu Skarbowego o ukaranie podatników”.

(dowód: akta kontroli str. 136)

Ponadto w 7 przypadkach tj. 12,3% na 58 zbadanych w załącznikach do deklaracji DT-1 na podatek od środków transportowych występowały braki wymaganych wpisów i tak:

w 3 przypadkach tj. deklaracji: OF.37.2015, OF.34.2015, OP.6.2015 w załączniku DT-1/A brak było danych dotyczących numeru identyfikacyjnego VIN/nadwozia, podwozia lub ramy.

W 1 przypadku tj. deklaracji OF.43.2015 w załączniku DT-1/A brak było danych dotyczących roku produkcji.

W 1 przypadku tj. deklaracji OP.6.2015 w załączniku DT-1/A brak było danych dotyczących daty pierwszej rejestracji na terytorium RP.

W 1 przypadku tj. deklaracji OF.32.2015 w załączniku DT-1/A brak było danych dotyczących daty nabycia pojazdu.

W 1 przypadku tj. deklaracji OP.11.2015 w załączniku DT-1/A brak było informacji o rodzaju środka transportowego.

Braki ww. wymaganych wpisów uzupełniono w trakcie kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 136)

Skarbnik Gminy Pani Alicja Furgał wyjaśniła, iż „od 1 stycznia 2015 r. ewidencja podatku od środków transportowych prowadzona jest w programie komputerowym – RADIX POST. W deklaracjach na podatek od środków transportowych DT-1 na rok 2015 nie były uzupełnione wszystkie rubryki konieczne do stwierdzenia prawidłowości określenia wysokości podatku. Powyższe braki wynikały z nierzetelnego wypełnienia deklaracji przez podatnika i przeoczenia pracownika przy czynnościach kontrolnych. Braki zostały uzupełnione w trakcie trwania kontroli. Podstawą do uzupełnienia była komputerowa ewidencja pojazdów, która zawiera wszystkie dane pojazdów podlegających opodatkowaniu”.

(dowód: akta kontroli str. 137)

Burmistrz Nowej Dęby Pan Wiesław Ordon wyjaśnił, iż „pracownik dokonuje weryfikacji składanych deklaracji i załączników na podatek od środków transportowych podczas czynności kontrolnych przy rejestrowaniu i wprowadzaniu deklaracji do programu komputerowego. Podstawą weryfikacji jest informacja ze Starostwa Powiatowego w Tarnobrzegu oraz karty ewidencji pojazdów w programie RADIX POST. Do składanych deklaracji podatnicy przedkładają kopie umów kupna-sprzedaży, kopie dowodów rejestracyjnych, kopie decyzji wycofania czasowego pojazdu. Pomimo weryfikacji pod względem formalno-rachunkowym wystąpiły braki w deklaracjach, które w trakcie kontroli zostały uzupełnione”.

(dowód: akta kontroli str. 138)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki, w zakresie rzetelności weryfikowania deklaracji i załączników na podatek od środków transportowych, stwierdzono nieprawidłowości polegające na nierzetelnej weryfikacji deklaracji podatkowych.

W 7 (tj. 12,3%) z 58 zbadanych spraw, w załącznikach do deklaracji DT-1 występują braki wymaganych wpisów w pozycjach dotyczących danych szczegółowych środków transportowych takich jak: numer identyfikacyjny VIN, rok produkcji, data pierwszej rejestracji na terytorium RP, data nabycia pojazdu, określenie rodzaju środka transportowego. Najwyższa Izba Kontroli stwierdza częściowe zrealizowanie przez kontrolowaną jednostkę wniosku zawartego w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 26 września 2014 r. w ww. zakresie.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Terminowość podejmowania czynności zmierzających do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, wynikającego z art. 15 § 1 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³

Opis stanu faktycznego

W okresie od października 2014 r. do grudnia 2015 r. wystawiono 923 upomnienia w stosunku do podatników (osób fizycznych) na kwotę 538.470,24 zł. Na zaległości, które nie zostały uregulowane przez podatników po otrzymaniu upomnienia sporządzono 349 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 234.402,18 zł. W wyniku reakcji podatników na upomnienia wystawione w 2015 r. Gmina uzyskała następujące należności:

– należność główna:	122.144,97 zł.
– odsetki:	1.397,65 zł
– koszty upomnienia:	3.804,80 zł.

W wyniku działań Urzędu Skarbowego i Komornika Sądowego, w związku z wystawieniem tytułów wykonawczych za zaległości z 2014 r. i 2015 r. oraz w wyniku wpłat podatników po wystawieniu tytułu wykonawczego na rachunek bankowy Gminy wpłynęło łącznie 145.850,66 zł.

(dowód: akta kontroli str. 139-178)

W okresie od października 2014r. do grudnia 2015 r. wystawione zostało 113 upomnień w stosunku do podatników (osoby prawne) na kwotę 708.879,97 zł, w tym:

- na podatek od nieruchomości 101 upomnień na kwotę 701.155,37 zł,
- na podatek rolny 10 upomnień na kwotę 2.264,60 zł,
- na podatek od środków transportowych 2 upomnienia na kwotę 5.460,00 zł.

Na zaległości wystawionych zostało 68 tytułów wykonawczych na kwotę 491.137,18 zł, w tym:

- na podatek od nieruchomości 67 tytułów na kwotę 490.771,18 zł,
- na podatek rolny 1 tytuł na kwotę 366,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 179-191)

³ Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 ze zm.

Analizą terminów wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych, objęto próbę 20 losowo dobranych spraw. W zbadanych sprawach, upomnienia zostały wystawione odpowiednio: 10 upomnień wystawiono w terminie od 37 do 38 dni od daty powstania zaległości, w czterech przypadkach 55 dni od daty powstania zaległości, w 5 przypadkach 56 dni od daty powstania zaległości oraz w jednym przypadku w 59 dniu od daty powstania zaległości. W próbie zbadanych spraw stwierdzono, iż tytuły wykonawcze wystawiono po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego w upomnieniu i tak:

- w dwóch przypadkach w 29 dniu,
- w jednym przypadku w 33 dniu,
- w trzech przypadkach w 42 dniu,
- w siedmiu przypadkach w 45 dniu,
- w jednym przypadku w 46 dniu,
- w pięciu przypadkach w 47 dniu,
- w jednym przypadku w 49 dniu,

po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia.

(dowód: akta kontroli str. 192-193)

Skarbnik Gminy Pani Alicja Furgał wyjaśniła, iż „uwzględniając przepisy art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji organ podatkowy podejmował kroki celem niezwłocznego wystawiania tytułów i prowadzenia postępowania windykacyjnego. Od maja 2015 roku zostało utworzone stanowisko do spraw windykacji celem terminowego podejmowania czynności wynikających z art. 15 § 1. W lutym 2015 r. zostały wystawione tytuły za 2014 rok, zaś na bieżąco prowadzone jest postępowanie windykacyjne względem podatników za 2015 rok.

Mając na uwadze, iż podatnik może dokonać zapłaty zaległości wskazanej w upomnieniu w ostatnim dniu od otrzymania upomnienia w obrocie bezgotówkowym, dlatego nie zawsze dzień zapłaty podatku jest dniem wpływu środków na rachunek wierzyciela. Zgodnie z ustawą – Prawo bankowe, banki są obowiązane realizować polecenie przelewu dotyczące należności, do których stosuje się przepisy Ordynacji podatkowej, w terminie 5 dni roboczych od dnia obciążenia rachunku bankowego posiadacza tego rachunku. W związku z tym organ podatkowy po sprawdzeniu wpłat stara się terminowo wystawiać tytuły wykonawcze w terminach przewidzianych w art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Dla osób prawnych i osób fizycznych „w okresie od października 2014 r. do grudnia 2015 r. w zakresie podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych zostało wystawione 1036 sztuk upomnień na kwotę 1.247.350,21 zł; tytułów wykonawczych 417 sztuk na kwotę 725.539,36 zł.

W ramach realizacji tytułów przez Urzędy Skarbowe i Komorników Sądowych gmina uzyskała w 2015 roku kwotę 145.850,66 zł z tytułu podatków.

W odniesieniu do terminowości składania deklaracji na podatek od nieruchomości, rolnej, leśnej, od środków transportowych podatnicy na koniec każdego roku podatkowego otrzymują informację o terminach, wzorach druków oraz o zmianach stawek podatkowych jakie będą obowiązywać w następnym roku podatkowym.

Ponadto w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu umieszczane są druki deklaracji podatkowych oraz stawki obowiązujące na kolejny rok podatkowy. W sytuacji, gdy podatnik nie złożył terminowo deklaracji jest wzywany o złożenie oraz pouczaony o konsekwencjach nieterminowego składania deklaracji”.

(dowód: akta kontroli str. 136, 194-195, 196-197, 198-206)

Z dniem 28 maja 2015 r. w Urzędzie utworzone zostało stanowisko do spraw windykacji.

(dowód: akta kontroli str. 194-197)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym zakresie stwierdzono opieszałość w wystawianiu upomnień, gdzie okres od dnia powstania zaległości do dnia wystawienia upomnienia wynosił od 37 do 59 dni. Stwierdzono opóźnienia w wystawianiu tytułów wykonawczych po upływie terminu wyznaczonego w upomnieniach (7 dni od dnia doręczenia) z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego (art. 15 § 1 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji). W próbie 20 zbadanych spraw stwierdzono, iż tytuły wykonawcze wystawiano pomiędzy 29 a 49 dniem od dnia doręczenia upomnienia.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie podejmowania czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, takich jak upomnienia, tytuły wykonawcze wobec zaległości podatkowych. Za nierzetelne należy uznać opieszałość wystawiania upomnień oraz tytułów wykonawczych po upływie terminu wyznaczonego w upomnieniach. Najwyższa Izba Kontroli stwierdza częściowe zrealizowanie przez kontrolowaną jednostkę wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 26 września 2014 r. w ww. zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴, wnosi o:

1. Rzetelne weryfikowanie deklaracji i załączników na podatek od środków transportowych, w oparciu o dokumenty źródłowe pozwalające na potwierdzenie prawidłowości danych zawartych w składanych przez podatników dokumentach.
2. Niezwłoczne podejmowanie czynności zmierzających do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, wynikającego z art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia kwietnia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

Andrzej Liwo
Starszy inspektor k. p.

.....
Podpis

.....
Podpis